

Nagyon jól cselekszik tehát a kormányelnök, hogy a nagyobb és legközelebb ki-törhető baj elhárítása céljából a tétlen munka és kenyér keresők részére tisztességes munkáról gondoskodik, s miután a bajt ezáltal másképpen kikerülni úgy sem lehet, úgy adja meg azt a munkatért, ahogy lehet, vagy is újabb s milliókra terjedő kölcsön s ezen építendő úgy nevezett hasznos beruházásokkal.

Ugy de mi lesz annak a vége? A felveendő nagy kölcsön kamatait és törlesztését csak fizetni kell. Még nem történtek azonban oly hasznos beruházású építkezések, hogy az így befektetett tőkéknek csak kamatai is fedezhetők lettek volna a hasznos befektetések jövedelmétől. Lesznek tehát újabb diszesnél-diszesebb építkezések, de a kölcsön utóíze, annak terhe ismét csak az ország népére fog nehezedni. Az ország népe ujjal megterhelendő lévén, szegényebbé, tehetetlenebbé váland, s a munkanélküliek száma a vagyon bukottakkal a jövőben még inkább nagyobbodni fog. Hogy fog a felmerülő új bajon segíteni? Újabb nagyobb kölcsönrel s újabb hasznos beruházásokat célzó munkával? De hiszen akkor s ily közgazdasági politika mellett, rövid időn el kellend mondanunk: „Nem lesz, hanem csak volt Magyarország!”

Még közgazdasági politikánk renyhésége, vagy keptelensége csupán az ország népei zsrjának kipréselésére fognak irányulni; még a kormány oda nem fog hatni, hogy a földművesnek, iparosnak, kereskedőnek magának is jusson annyi kenyere, hogy abból munkájának elősegítésére munkást fogadhasson s kenyerét azzal is megoszthassa; még a kormány hasznos beruházások címén még egészen jó karban lévő és nem is igen régi építmények egész sokaságát lebontatja hogy azok helyett a kölcsön vett temerdek pénz modern, a külszint emelő ujjakat állítsa elő; még oda hatni nem képes, hogy a munka nélkül maradt munkásoknak foglalkozást maga az ország gazdálkodással ipar s kereskedéssel foglalkozó polgárai adhassanak; addig a munkanélküliek kérdése megoldva soha sem lesz, hanem minden téren, mindig nagyobb mérvben hanyatlás fog előállni, a mindinkább terjedő értelmi és munkás proletarok által a végső szükségben meg lesz támadva a közrend, a vagyon és életbiztonság.

Már is közel állunk ezen állapothoz. De azért mit tesz a kormány?

Azt hangoztatja: egyszerűsít! A pénzügyminiszter újból felesleget mutat ki.

No köszönjük az olyan egyszerűsítést, mely az államháztartásnak 29.702,000 koronával kerül többbe, mint a nem egyszerűsített múltban.

A pénzügyminiszter felesleg t, i. papíron való felesleg kimutatásainak köszönhetjük, hogy 1902. évre a közösügyi kiadások 6 716000 koronával szaporodtak, A belügyminiszter egyszerűsít, de azért tárczája részére 939000 koronával többet kíván, mint a múlt évben. A kereskedelmi miniszter közel 6 millióval, a közoktatási 3 fél millióval, a honvédelmi 1. 223000 koronával, átmeneti kiadások címén 3 és fél millióval új beruházások címén 4 és fél millióval több szükséges. Egy szóval a pénzügyminiszter vizet prédikál, maga bort iszik. Takarékossgot ajánl, mert újabb megterhelést hoz kilátásba, de azért maga a milliókkal oly könnyen játszik, mintha a milliók hiányát soha sem érezte volna, s mintha teljesen meg volna nyugtatva arról, hogy azok a források, melyekből milliót meríti, kiadatni, sohasem fognak.

Ha az igen tisztelt kormány ott nem takarékoskodik, a hol lehet, ha ott ront, a

hol megrontani bűn, s ott épített, hél csekély igazítással még egyet mást fentartani lehet; ha terhelő kölcsönökből eredő hasznos beruházásaink jövedelme nem fedezi a befektetésekkel járó kiadásoknak még csak kamatait sem; ha nem gondoskodik a mezői gazdálkodás, ipar és kereskedelem fellendüléséről, nyers terményeink részére biztos piacokról, iparágaink s kereskedelmünk megvédéséről; ha a háztartásban évről-évre csak emeli a kiadásokat, a fedezetet pedig mindig csak a nép véres verejtékétől várja: úgy basztalanul dobja oda a munka nélküliek sokaságának a keservesen, romlás útján összeszedett milliók árán eszközöndő tisztességes munkát, mint kanczot! A kancz hamar elfogy; a milliók hiányozni, azok kamatainak, vagy a hamatok egy részének terhet ismét csak a nép vállaira lesz kénytelen rakni, melyek a terhek súlya alatt már most is ingadoznak.

Megnagyvással és a jövőbe vetett bizalommal nézett pártunk is ama mozgalmakra, melyekben a szabadelvűpárt jobbjai, az igen tisztelt kormányelnök, Csáky Albin gróf, és néhai Szilágyi Dezső nem tűrhették a „Tisza et Cong” alkotmányunk ellen intézett merényletet, különösen a célba veft klubban baszkodás rendszerét, a minden vonalon napról-napra rosszabbodó körállapotokat, oly czéllal lépett fel, hogy elsősorban a képviselő házban már-már elvadulásra hajlandó kedelyeket megnyugtassák, a tanácskozásban a rendet helyre állítsák; másodsorban hogy a curiai bírásokkal korlatozzák ama visszaéléseket, melyeknek elesztésére a szabadelvűpártnak kasszája volt, — mely visszaélések a képviselők választásánál mindinkább lábra kaptak s csupán a szenvedélyek kiadására a tanácskozási rend megakadályozására, obstrukcióra vezettek; végül, hogy szegény hazánk mindinkább nagyobbodó bajain közgazdaságunk nyomorain valamiképpen segítsenek.

A kormányelnök urnak a kormány elére állítása: a nemzeti pártnak mellé való sorakozása; kifejtett munka programja, nem kevés reménnyel töltötte el kebleinket; mert bár a munka kör kijelölése s a legégetőbb kérdések megoldása módjában vele mindenben egyet nem érthettünk, még is valami megnyugtató, valami bizalom gerjesztő volt eljárásában. Habár ezen bizalmat tőle megvonni egészen nem tudjuk, még is fájdalommal kell kijelentenünk, hogy nem látjuk őt azon uton, melyen haladva a hazánkban mindinkább lábra kapó nyomor enyhítéséhez juthatna. Közgazdaságunk javítására nem történik semmi, hanem, miként a pénzügyminiszter ur exposéjából kiténik, terheink rohamosan emelkednek, s nyomorunk mellett a kormány azoknak csak emelkedésére nyújt kilátást!

Kacor.

Sok az eszkimó.

(Versenyfutás a kereskedelmi és iparkamarai titkárságerért.)

Megboldogult Király Feri bátyánk örökébe vajon ki jut? Ki lesz az, a ki kereskedelmi és iparkamaránkat olyan tapintatosan vezesse?

Bizony százan meg százan képeseknek tartják magukat.

Ügyvédek, kereskedők, városi hivatalnokok, mind szeretnék ezen diszes állást elfoglalni, a nélkül, hogy valamicske érdekük lenne ahoz, és hogy közgazdaságilag

az életben vagy a sajtóban valamit lendítettek volna.

De hiába az ügyvédeknek mindent kell tudni, hiszen a csődbe jutott kereskedők portékáját is ők árulják.

A nagy közönség pedig várja és tüdődik felette, hogy kit ér a nagy szerepese?

Arra azonban senki sem gondol, hogy a kamarának vannak kinevezett hivatalnokai (életfogytigian, ha megérdemlik) a kik a kamara dolgait azon időben is pontosan vezették, midőn a titkár miniszteri engedéllyel mellékesen mint képviselő is működött. Hosszabb betegsége alatt midőn mar teen-dóit nem végezhetette, épen a kamarai székház építése és a régi helyről az ujba való átköltözködés idejében emberfeletti szorgalmat kellett e hivatalnokoknak kifejteni, — hogy a mindig szaporodó folyó munkát elvégezhessék. És ime majd betoppan az új székházba egy idegen ur és diktálni fog azon hivatalnokoknak, a kik életüket erre a pályára szentelték, évek hosszú során tanulmányozták az ipar és kereskedelem különféle bajait, igyekeztek a kis iparnak segítségére lenni és teljes szívvel-lelélekkel működtek az önálló vámterület mellett. Hát nem érdemelnek ezek egy kis recompenzációt?

A kamara Pécsről hozott egy fogalmazót. Ertelmes, szakképzett férfiú volt.

Hosszas betegség agyba döntötte, már három negyedéve meghalt. Hosszas betegsége alatt és halála óta szintén azon hivatalnokok végzik az ő resortjához tartozó dolgokat, a kik a dr. Király Ferenczét vittek betegsége alatt. A mai jog, törvény és igazság korszakában talán ezen hivatalnokokra is tekintettel kellene lenni, a kik hosszú éveken át, fizetésük arányához képest szaporították a nyugdíj állapot.

A fő pedig az legyen, hogy ki ki maradjon a maga mesterségénél.

Ügyvéd, kereskedő, tanácsnok rendőrhivatalnok és még más foglalkozású egyéneknek meg van a saját hivatásuk. A kereskedelmi és iparkamarák vezetésére olyan férfiak valók, a kik ezt az intézményt ismerik, tanulmányozták és valószínűleg ez a kereskedelemügyi miniszter intenciója is.

Tévedés.

(Veszprémy István nyilatkozata.)

A hajdumegyei függ. párt szervezkedő gyűlésén megjelentek többségének véleménye volt az, hogy az intéző bizottságba olyan férfiak is beválasztandók, kik az ülésen nem voltak ugyan jelen, de a parthoz tartozóságuknak ősmertéleteik, független gondolkozásuk által fényes tanujeleit adták. Én nem gátoltam e vélemény érvényre jutását, bár alapos aggályaim voltak, hogy ez álláspont foglalás félreértések megalapja lesz. Így történt, hogy az int. bizottságba meg lett választva Kiss Ferencz p-ladányi ev. ref. lelkész ur is.

Sejtelmem nem esalt; Kiss F. ur hozzáam intézett levelében visszautasítja a bizalmat mondván: „azt tapasztalom, hogy a közkérdések elbírálása közelebbről a tisztújítás ezután is pártszempontból tekintetik.”

E kijelentésével az illető nem kevesebbet mond, mint azt, hogy mi pusztán pártszempontból akarunk a tisztújításba befolyni s megerősíteni látszik ellenfeleink azon gyanúsítását, hogy a „vármegye házátszándékozna kiserperi.”

Nem akarok a t. várm. biz. tag urra hatni oly irányban, hogy tisztelt véleménye megváltoztatására rábírom, de kötelességem előtte, mint közvetlen tudomással nem bírható távollévő előtt a gyűlésen kifejezést nyert gondolkodásunkat, szándékunkat s tanúsított eljárásunkat pár szóval jelezni; kötelességem ez annál inkább, mert ő, mint írja és a mint tudjuk is — nem elfogult pártember.

Alakuló közgyűlésünk mint emimens sérelmet épen azt panasozta fel, hogy a jelenlegi, a távozó főispán uralmát letűnő látszó, siralmas emlékü rendszer az egyéneket úgy mint a közdolgokat rideg pártszempontból nézte és bírálta el; a perhorreskált gyakorlat szerint egy hivatott férfi mellőzésére elég volt az, ha nyiltan a 48 as függ. párt hívének vallotta magát: az ilyen számára Degenfeld J. ur idejében a vármegyeház kapuja zárva volt s ha oda előbb jutott be, onnan kiakolbóltatott.

Ezen panasz és alapos panasz mellett az emberi gyöngeség és gyarlóság nem községes mértéke kellett volna ahhoz; hogy a mi gyűlésünk a pártszempontból történendő restaurálást kimondja határozatilag, — ilyen határozat hozva nem lett, ilyenhez én sem járultam volna. Nem, mert akkor éppen azon nagy hibába estünk volna bele, melyet a Tisza Bánffy rendszer egyik legfertelmesebb vétkeivel rovinc fel mi magunk.

Nem többet mondottunk ki mi, mint azt, „hogy a hasonló képességű azonoserkölcsi intaktság s általában kvalifikáció mellett 48-as függ. érzelmű pályázóra adjuk szava zatunkat.” — Ezt s ennnyit kimondani pedig a tisztesség követelményeinek szem előtt tartásával is jogunk volt nekünk, joga van minden pártnak, mely létezővel bír s az életben érvényesülni kíván.

Igen jogunk van, mert a vármegye a magyar nemzetnek még ma olyan politikai szerve, melynél egy párt az általa helyesnek s a házára üdvösnek tartott politikai irányzat dominálatát a közjó érdekében joggal kívánhatja.

Azt mondottuk, ki mi, hogy a hatalom olyan zsarnoksága ellen állunk sorompóba, melylyel a várm. tisztviselőktől az állam filléreiért nem csupán a munkaerő lekötését, hanem egyszersmind az egyéni szabad meggyőződés és lelkiismereti szabadság áruba bocsátását követeli.

Ha tehát Kiss F. ur s a vele rokon gondolkozású — netán létező — férfiak a pártszempont célba vett s nem megengedett túlhajtott érvényesítése miatt nem lépnek velünk solidaritásba — szerintem vastagon és sajnálatosan tévednek.

Ezek után Kiss F. ur akadémikus értékű fejtegetésére s indoklására — melynek conclusiója, hogy ő párthoz nem csatlakozhat — van még pár szavam.

Nemcsak emberek, családfők, tisztviselők vagyunk, hanem honpolgárok; vállainkat nyomják tehát hazafiúi kötelességek is. Ahhoz, hogy valaki annyira elszigetelt, hogy ne mondjam ideális nézőpontokra támaszkodva teljesítse hazája iránt való kötelességét, mondom, ahhoz vagy igen kicsinynek, vagy igen nagy államfértúnak kell lenni. Olyan kicsinynek, hogy az egyed egyáltalán ne számíton, vagy olyan nagynak, hogy egymagában is pártot képezzen. Kiss F. ur pedig sem ilyen nagy, sem olyan kicsiny.

Ha vannak, minthogy lenni kell korlátoknak az egyéni szabadság hátrányára a magán jog terén ösmerni kell ilyeneket közjogi téren is. Itt is ott is az egyén csak addig érvényesülhet míg akarata elé magasabb szempontok a közjó érdekében korlátot nem szabnak. Az ilyen korlátok felállítása azonban nem egyéni feladat, feladata lehet ez egy nagyobb csoportnak, melyhez

— epen ezért — a tartozandóságot megtagadni nekünk közönséges kaliberu halandóknak a megsemmisülés veszélye nélkül nem lehet, nem szabad.

Annál a nemzetnél, mely nem lomha egykedvűséggel viseltetik a közügyek iránt s mely államfentartásra képes és hivatott, meg van a hajlam és az erő a pártok alakításaira is. Azt mondotta egy híres politikai bölcselelő: „A párt ellentétek surlódása és küzdelme szűli a legnagyobb állami vívmányokat s hozza felszínre a nép erejének rejtett kincseit. — Jól mondotta, kifejezte ezzel azt is, hogy a csoportosulás politikai párt elvek szerint szükséges és hasznos.

És ebből következik már az, hogy az emberi csoportok, közelebről politikai pártok bizonyos magasabb szempontokat felölölő irányelveit mindenkinek, ki igaz hazafi s valódi pártember, respektálni kell. Áll ez különösen mi reánk magyarokra, mert különben a Babel tornya sorsára jut édes hazánk, alkotmányos szabadságának — fájdalom még mindig betetőzetlen hajléka.

Ha nem is igazság, de nem is „uri hunczutság” többé a politika. Ettől jó hazafi többé el nem zárkozhat.

Absolut igazságot meg ne tessék keresni rég megvagygon az írva! summum jus summa injuria.

Veszprémy István.
füg. párt elnök.

Mindenkinek, aki lapunkra 1902. január hó 1 től előfizetni óhajt, ha azt a kiadóhivatalban személyesen vagy pedig levelező-lapon bejelenti, már mostantól fogva ingyen küldjük a lapot. Bejelentések a „Debreczen” kihordóinál is eszközölhetők. Előfizetési ár egy negyedévre 1 frt 25 kr.

NAPI HIREK.

A karácsonyi ipar kiállítás és a vásár megnyitása.

Az alig három éves multtal bíró debreczeni ipartestület már másodizben lép városunk kisiparosainak tisztán lokális érteklél bíró termékeivel a nyilvánosság elé az által, hogy helybeli termékekből ugynevezett karácsonyi kiállítást rendez.

Az önbizalom, a versenyképesség céljából rendezett kiállítás tanubizonyoságot tesz arról; hogy városunk iparosai a haladás oly útjára léptek, melyen haladva — igaz ugyan, hogy lassan — de biztosabban, mint bármely hangzatos frázisokkal, magyar ipart teremtenek s ezzel meghódítják a magyar közönséget.

A tegnap — e hó 15-én — délelőtt 10 órakor történt meg a kiállítás, mely hogy mily vonzó erővel birt, tanúságot tesz arról a megjelent notabilitások névsora: Ott láttuk Dobieczy Sándor orsz. gyűl. képviselét, Podolszky m. á. v. műhelyfőnököt, Szabó Kálmán ip. és keresk. kamara elnököt, Mayer Emilt a keresk. kamara elnökét, Wolafka Nándor püspököt, Dóczi Gedeon ip. isk. igazgatót, Dr. Körössy Kálmánt és iparosaink vezető férfain kívül, azok színejavát.

Dobieczy Sándor országgyűlési képviselő tartalmas, szép beszéd kíséretében, melyben az ily helyi érdekű kiállítások célját hivatását és a jövőre is kiható nagy hord erővel bíró fontosságot ecsetelte, nyitotta meg a kiállítást. A beszéd elhangzása után kezdetét vette a kiállítás megte-

kintése, amelyen iparosaink közül 73 vettek részt.

A kiállított tárgyak két termet vesznek igénybe, ahol csinosan és izléssel vannak a tárgyak elhelyezve.

Ez alkalommal nem lévén célunk a kiállított tárgyak ismertetése, mert arra még e hét folyamán visszatérünk, de ezuttal sem tehetjük, hogy a legmelegebben ne ajánljuk városunk lakossainak a kiállítás megtekintését. Ne maradjon el senki, s legyünk méltányosak azok iránt, akik nem kimélve sem időt, sem fáradságot, sem anyagi áldozatot csak azért, hogy a magyar ipart és annak termékeit megszerettségükkel velünk.

A vármegye nyilatkozik.

Dr. Czeglédy Mihály vármegyei tiszti főügyész ur egy hivatalos színezetű vármegyei nyilatkozatot küldött be, melyet azon rövid megjegyzéssel közlünk, hogy czikkeinkben részint köztudomásu botrányokról szólottunk, részint olyanokról, amelyekről csakugyan kellenek bizonyos iratok és ez utóbbi dolgokban mi csak világosságot követeltünk és nem egyenesen vádoltunk.

„Debreczen” Tekintetes Szerkesztőségének Helyben.

Becsés lapjuk többször adott már kifejezést annak, hogy Hajdúvármegye főbb tisztviselői nem járnak el helyesen akkor, midőn a „Kaszás banda” és „Hajdumegyei dogék palotája” című röpiratokban közzétett vádaskodásokkal szemben, a vádaskodók ellen nem a törvény rendes útján, — sajtóbiróság előtt — léptek fel, hanem beérik azzal, hogy a vármegye, közgyűlése, nekik bizalmat szavazott.

Deczember 14-én megjelent 243-ik számban a szerkesztői üzenetek között is van egy közlemény — az első — mely erre vonatkozik.

Minden polemizálási szándék nélkül, csupán tájékoztatásul közlöm, hogy a vármegyei tisztikarnak ezen röpiratokban megvádolt tagjai megindítottuk a sajtóügyi eljárást a vádaskodók ellen és pedig a „Kaszás banda” című röpirat akkor még ismeretlen szerzője ellen 10,029/1901. szám alatt 1901. szeptember 4-én, a „Hajdumegyei dogék palotája” című röpirat szerzői ellen 13,214/1901. szám alatt november 25-én — mindkét esetben a helybeli kir. ügyészségnél.

Az a vármegyei közgyűlés, mely a „Kaszás-banda” című röpiratban foglalt alaptalan ragalmakkal szemben a megvádolt tisztikarnak bizalmat szavazott, 1901. évi szeptember hó 12. napján tartott, mi pedig a sajtóügyi feljelentést szeptember 4-én már beadtuk, tehát sokkal előbb, mint a bizalmat szavazó közgyűlés megtartott.

Mint köztisztviselő nemcsak ellene vagyok, de egyenesen kérem mindnyájunk működésének ugy hatósági, mint nyilvános ellenőrzését, azonban azt joggal, megvárhatjuk az ellenőrzést gyakorlótól, hogy üres beszélgetésekre ne induljon el; — a tapasztalatunk azonban az, hogy a vármegyei érdeklő mindazon ügyek állásáról, melyek mostanában becsés lapjukban is szelveztetve lettek, itt az a helyszínén az iratokból, vagy egyébként senki meggyőződést nem szerzett, annak egyáltalában nem nézett senki utánna — peeg ha fáradságot vett volna magának bárki is, meggyőződhetett volna arról, hogy azok a vádaskodások egytől egyig alaptalanok.

Audiatur et altera pars.
Debreczen, 1901. deczember 15.

Tisztelettel,
Dr. Czeglédy Mihály,
Hajdúvármegyei tiszti főügyész.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg közgyűlését. A mai közgyűlésen, miután Hajdúvármegye és Debreczen főispánját a már nagyon is megérdemelt nyugalomba küldték s az új főispánt még nem nevezte ki a miniszter, Ráó Gyula alispán elnökölt. A gyűlésnek különösebb fontosságú tárgya nem volt. A belügyminiszternek a tisztújításra vonatkozó leiratát, hogy a megyegyűlés a tisztújítást e hó 29-ik napjára tűzte ki, tuhomásul veszi. A Debreczen-Szigeti transversális ut kiépítése ügyében a keresk. miniszter leiratot intézett a vármegyéhez, ha ragaszkodik előbb hozott határozatához, hogy erre az utra nem ad pénzt, miután az utadópénktárban nincs, az esetben evékre kell halasztani ennek a Hajdúvármegyére közgazdaságilag fontos ut építését. A közgyűlés a mai napen 500 000 koronát ajánlott fel ezen ut kiépítésének a hozzájárulásához. — A vármegye legutóbb választott bizottsági tagjainak névsorát olvasták fel. A közgyűlés tudomásul veszi. — H. Sámsonban Jánosy Zoltán lemondásával megüresedett bizottsági tagsági választásán határidejét 1902. év január hó 8-ára tűzte ki. Jász Nagy-Kun Szoónok megye átirat, hogy e képviselőházhoz feliratot intézenek, hogy július 15-től a munka idején szabadságot katonákat. A közgyűlés hasonszerűen felír a képviselőházhoz. A betérjlesztett jelentéseket tudomásul vették, és végül Tóth Pál megyebizottsági tag intézett kérdést Ráó Gyula alispánhoz Ferenczy Elek főszolgabíró ügyében. Kérdezte, hogy a közigazg. bizottság intézkedéséhez képest miért nincs felfüggesztve a főszolgabíró? E kérdésre az alispán röviden felelt meg, hogy ugyanis a felfüggesztést a főispánnak kellett volna elrendelni, amde ő — köztudomás szerint nyugalomba ment és így a következő főispánra maradt ez a feladat. A közgyűlés ezt tudomásul vette és a gyűlést véget ért.

Az új főispán.

Hajdúvármegye és Debreczen város új főispánjára vonatkozólag megállapodás történt. Puky Gyula a debreczeni királyi tábla volt elnöke foglalja el a vármegye és a város főispáni székét. Puky Gyulát törvénytudó és tisztelő, pártatlan, kiválóan képzett, jellemes férfiúnak tisztelik ösmerősei; terhes hivatás vár rá: de bizalommal várja a megye, a város független népe. Most csak röviden jelezzük ezen közmegelegedést keítő hirt. Értésülésünk szerint a főispánváltást már legközelebb nyilvánosságra hozza a hivatalos lap és Puky Gyula is városunkba érkezik.

Vármegyei tisztújítás.

Vármegyei gyűlés után ifj. Lengyel Imre bizottsági tag azzal a kijelentéssel, hogy őt erre több bizottsági tag fölkererte, felhívta a jelen voltak, hogy pártszínezet nélkül alakuljanak tisztviselőjelölő értekezletté. Ugy feleformán ott is maradtak s Lengyel Imrét megválasztották elnökké a ki előrebocsátván, hogy ő, a mint a Belügyminiszter ur is hangoztatta leiratában, ezeket a tulajdonságokat kívánja meg a tisztviselőktől: **tiszta jellem, szorgalom és képzettség** ezek mellett a politikai pártállást figyelembe nem veszi. —

Feleliti aztán, hogy a jelenlegi tisztviselők ellen bizonyos oldalról mozgalom indult meg, holott az ő nézete szerint azok megütközés mértékét minden tekintetben. Majd Ráó Gyula alispán érdemességét hangoztatva, felhívja a jelen voltak, hogy akik őt nem akarják továbbra is, álljanak fel. — A kérdésnek ilyen módon feltevése, nagyon kortes fogás izü volt s bizonyára a még állást nem foglalt biz. tagok kiszorítását célozta. Erre Simon Károly bizottsági tag felszólalt: Nem tudja — úgy mond — az elnök ur azt a mozgalmat érte-e, mely a vármegyei függ. pártnak f. hó 10-én történt szervezkedésében nyilvánult, mert ha azt érte, nagyon téved annak a mozgalomnak céljaira nézve. Az ugyanazt akarja elérni, a minék az elnök kifejezést adott, hogy t. i. a jellem, tisztesség, szorgalom és képesség kvalifikáljanak a tisztviselőre, de eddig nem úgy volt, mert akármilyen nagy mértékben voltak is meg ezek a tulajdonságok elenzéki emberben, politikai meggyőződéséért proscibáltak a vármegyét. Kijelenti, hogy többen kötelezték magukat semmi irányban sem nyilatkozni addig, míg a közös megállapodás közöttük létre nem jön. Ezt a nyilatkozatot az értekezlet tudomásul vette. Ekkor azután szépen sorjába jelölték a mostani tisztviselőket mind. Ferenczy Elek újvárosi járási főszolgabíró ki vételével, aki mellett csak két biz. tag egy jegyző s egy bíró állott fel. Ferenczy helyett Orosz Sándort jelölte az értekezlet. A meghalt Pap Lajos árvaszéki ülnök helyére pedig Cseke Miklós candidáltatott. A függ. párt delután 2 órakor tartja értekezletét.

Debreczeni zenecsel

A debreczeni zenecsel saját helyiségében f. hó 22-en (vasárnap) délelőtt 11 órakor rendes közgyűlést tart, melyre az egyleti tagok meghívattak. **Tárgyak:** 1. A választmány jelentése. 2. Az 1899-1900 éri az 1900-1901 ik tanévek zárszámadásainak betérjlesztése s a számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Esetleges indítványok. 4. Tisztújítás.

A nyugalmazott főispán, mint „hivatalos jelölt.”

A rendszerpárt emberei nem akarnak megnyugodni abban, hogy gróf Dégenfeld József főispánt nyugalmazták, és hogy így lehullott az ő fejüknek a koronája. A rendszer által tönkre tett várost még továbbra is boldogítani akarják, ha már főispánként nem akarják, Debreczen „városi atyának” akarják megeselekedni, de természetesen még mindig a régi rendszer görbeutjain akarják ezt is elérni. Nagy Sándor ügyvédet a varga-utca részi szabadelvű választók zöme köztörvényhatósági bizottsági tagul léptette fel. Amde közbejött a főispán bukása, akit most várospatyának akarnak a hivi beküldeni. E célból Nagy Sándor szabadelvű párti jelöltet minden kulcsa-mögötti nyomás és fogás felhasználásával vissza-akarták léptetni, hogy engedjen teret a nyugalmazott főispán. Midőn pedig Nagy Sándor egész férfiúhoz illőleg elutasította és visszautasította ezen rendszer párti nyomásokat, a szabadelvű párt intező bizottsága a nyugalmazott főispánt „hivatalos jelöltként” léptette fel és így megesegett a Varga-részkerületben a pikáns eset, hogy a szabadelvű választók egy zömének a jelöltjével szemben a rendszerpárti

nyugalmazott főispán áll, mint hivatalos jelölt. E nem mindennapi és jellemző kulcsa történet részletei, értesülésünk szerint, ezek. Aczél Géza Balkányi Miklós rendszerpárti urak erőszakolták Nagy Sándort a visszalépésre, midőn pedig Nagy Sándor választóinak bizalmára támaszkodva nem hajlott, úgy vetették feléle a kérdést, mintha Nagy Sándornak becsületbeli s erkölcsi kötelessége volna visszalépni a „hivatalos jelölt”, ugyanis a nyugalmazott főispán előtt. Nagy Sándor ekkor az ő szabadelvűpárti választóival értekezvén, még inkább megerősödött, hogy neki nem szabad visszalépni; mert ez meghódolás volna a klikk-uralommal szemben. Ezért Nagy Sándor nem is lép vissza, ha mindjárt a főispán is a hivatalos jelölt. Nem a személybárványozás, de a hivelvel kitartani: ez az ő becsületbeli, kötelessége; ez a Nagy Sándor párti szabadelvű választók és a polgárság nem érdekelt zömének is a feltevése. Szóval tisztul a lovagó Dániában.

Nyilatkozat.

Vettük az alábbi nyilatkozatot:

Herschán (vagy micsoda?) Soma (alias: Harsányi Sándor), a kít „pályatévészett existenciak” végzete a hírlapírással szabadított, a maga krajczáros „szurnál”-jában rugdalózik, mint egy vadzamar, a melyének tüzes taplót dugott valaki (talán a hajdúvármegyei és debreczeni Bukott) a fülebe. Felém is volt irányozva ez a rugdalózás. Épen azért kénytelen vagyok a tiszte t állat patájára koppintani. Ezt pedig a következő pontokban vagyok bátor cselekedni:

1. Herschán ur vitakozni akar? Én is nem egyszer akarok, de most nem akarok. **Ó v e l e n e m a k a r o k.** Miért? | Azért, mert csupán tanult emberekkel gyönyörűség vitakoznom.

2. Herschán ur krakélerkedni akar?

Én akkor se volnék krakéler, ha pap nem volnék. Hanem azért Herrschán urat megtanítanám keztyübe dudálni. — Erről egészen bizonyos lehet. Szivesen mennek én Herrschán urral akármikor „ambóra”. Holmi palástot emleget. Herrschán ur így okoskodik Dr. Gulyás István tanár és nem pap, mégis megrovásban részesült a ráerőszakolt párbajert; János meg pap és a hivatalát vesztü ha párbajozik, nosza hát neki a papnak; a korrupció izgató sereg többi katonáját ne bántások, mert azok majd a körmünkre koppintanak; hanem a papot, azt rohanjuk meg, mert lenyüggözi a palást, Oh vitéz Makkabeus! De azért ne bujtasson el maga elől. Magas pártfogói, dróton ránczigálói vannak. Eszközölj ki az egyházi felsőségnél, hogy a hivatalom elvesztése nélkül megverekedhessem önnel és akkor szivesen, de milyen szivesen! Allok rendelkezésére. Különb ez nem volna viccz. Hiszen még ön is párbajozott. Ugy-e bár Herrschán ur? Csak rajta, keressen elő a „palást alól” és csinálunk egy olyan assaut, amelyet eddig még nem csinált. Egyébiránt én az ön véleményére semmit sem adok. — Fű työlök rá. Hanem, ha meg akar győződni a bátorságomról, válasszon magának tetszés szerinti utat. Ha párbajozunk, ön csak a taplónak valót veszélyeztet, de nekem az egész jövőm koczkára lesz téve. — Így a mérkőzés nem lovagias.

Hanem, ha ön megtámad pl. az utcán, vagy másutt és én a jogos önvédelemhez leszek kénytelen folyamodni, akkor egyenlők lesznek a chance-ok. És, ha férfi-ferfi ellen támad egyenlő eszközökkel és egyenlő koczkázattal, akkor a mérkőzés egyformán lovagias, még ha ökölre megy is a dolog. Vitéz Makkabeus ur, nem kell ám megijedni!

3., A „Debreczen“ szombati számában Rákosi Viktor az európai híri író, elismerését fejezi ki az iránt a küzdelem iránt, a melyet a varmegyei korrupció ellen folytatunk, és pedig, amint a korrupció kigyóinak sziszegése mutatja, sikerrel folytatunk. Sőt Rákosi egyenesen azt írja, hogy „büszke reánk“. Az ő nemes büszkesége pedig többet nyom a latban, mint ezer tudalban bócher köpködő kedélyes sége.

4. Végül megemlítem, hogy Herschán ur ellen, akit különben ma délelőtt a maga szerkesztőségében egy kis megrovást kalandban részesítettem, rágalmozás miatt panaszt adok be a kir. törvényszéknél. Ugy sejttem, hogy a vitéz Makkabaeus alaposan le van, és le lesz tárgyalva.

Jánosi Zoltán.

Nem boldog a magyar.

Jó Szemere Miklós, gyere Debreczenbe, a bankettek hazájába, majd meglátod, milyen jó dolguk van a husos fazék mellett a klikkistáknak. Miután a Dégenfeld József melletti óriás demonstrációt Széll Kálmán elfújta és a bizalmat szavazni akaró gyűlés a főur saját kívánsága folytán elmaradt, ki kellett eszelni valamit, hogy Debreczen város egy része (hogy a kisebb vagy a nagyobb része) kifejezhesse törhetlen ragaszkodását, ha nem is a rendszerhez, de a volt főispán személyéhez. Egy óriás szabású bucsubankett rendezését tervezi a szabadelvű párt, nagy dobval, csinadrattával és lampionokkal Minden utcából harmincz rendező rendeltetik ki, tehát összesen 180. Ezeknek minden egyes tagja tartozik legalább 5 szabadelvűt felcipelni a bankettre. Ez 900 darab! Még ilyet nem látott a „Bika“ diszterme! De vajjon van-e annyi szabadelvűnek nevezett jelenleg Debreczenben? De ha nincs is, van hivatalnok elég, a kik kénytelenek lesznek csekély fizetésükből drága bankettet enni, pedig jön a Karácsony is, 28-ikán pedig meg lesz a főispán beiktatás. Nem jobb lenne arra tartogatni a kis költséget. De hát bírja Debreczen, csak itt boldog a magyar.

Városi bizottsági tagok választása.

E hó 18-an három városi bizottsági tagsági helyet töltenek be választás útján. Mig a tuloldalon, a kormányparton veszednek, hogy kit jelöljenek, addig a függetlenségi párt egyértelműleg, — tekintet nélkül a személyekre, — állítja fel a maga jelöltjeit s indul a küzdelemben. — A függetlenségi párt a Kossuth utcán Varga Lajos dr. ügyvédet jelölte, Varga Lajos dr. hazafiságát, független gondolkodás módját megösmérhette a polgárság a legutóbbi képviselő választás alkalmával, — mikor is mint képviselőjelölt szerepelt. — A függetlenségi párt a varga-utcán, hol a kormánypartban ez időszerint még domináló klikk mindenáron a nyugalmazott főispánt akarja behozni, a kormánypart egyik érdemes és a rendszer párti urak akarata előtt meg nem hajló jelöltjével Nagy Sándor ügyvéddel szemben, kit a kormánypart nagy többsége is támogat, — a függetlenségi párt Sámly Bélát jelölte. Sámly Béla régi harczosa a függetlenségi-pártnak s Debreczen társadalmi életének egyik tevékeny és kedvelt tagja. A második kerületben is állít jelöltet a függetlenségi párt. Ez ügyben ma este tart értekezletet az intéző bizottság.

Galgen humor.

Ezen kifejezés annyit jelent, mint „akasztófa humor.“ Az új Debreczeni Friss Ujság használja ezen kifejezést lapunkkal szemben igazság és érvek hiányában, mert mi egy újdonság keretében felhívtuk, hogy mondjanak már egyszer igazságot is; mert idáig csupán ferditésekkel, kitérésekkel akarok elűtni az általunk a rendszer ellen emelt

és idáig meg nem ezáfolt sem sajtó bíróság ítélete által meg nem bélyegzett vádat. Most a kedves laptárs „kesernyés akasztófa humorizálásnak“ kereszteli el a mi rendszert támadó igazságainkat és dicsekszik, hogy a „főispán“ ezimű vezérezikkükben kifejezett „kemény igazságok“ elől gyáván térünk ki és „galgen humor“-ral akarjuk azokat elűtni. — Minekünk más vélekedésünk van a tisztelt laptárs állítólagos „kemény igazságai“ felől és azokat közönséges durvaságoknak tartjuk. — A durvaságról pedig azt írta, azt mondta, az úgy hisszük, hogy a t. laptárs által is ösmert bizonyos nevezetű Schopenhauer nevű író, hogy legyőz minden érvet, mert (Schopenhauernek a „Magyar Szó“-ban szóról-szóra adott szavai ezek)

„A hogyszidalmaztatnieszegyen, ugyszidaimaznizstesseg, Peldaul elleufeiem részén van igazság, jog, józan ész. Én azonban szidalmazok. Erre igazságnak, jognak és józan észnek hátra kell kotródnia, s jog és becsület az én részemen van. Ő azonban egyelőre elvesztette becsületét, amig helyre nem állítja: nem talán jog és ész szerint, hanem lövéssel és szurással. Így ha a durvaság oly erény, mely a becsület dolgában minden, mást pótol, vagy fölülmul. A legdurvábbnak mindig igazza van. Akármily butaságot, neveletlenséget, gonosz ságot követ el valaki, egy durvasággal tette kitörtültetik és törvényesítettetik. Ha egy eszmecseré alkalmával, vagy más társalgásban valaki alaposabb szakismeretet, szigorubb igazságszeretetet, egészségesebb ítéletet, több észet tanusit, mint mi, vagy ha egyáltalában oly szellemi jelességeket tár föl, a melyek minket háttérbe szorítanak: mi azonnal könnyen megszüntethetjük az ő fölényét és a mi gyarlóságunkat. Sőt azonnal még fölébe is kerekedhetünk, ha sértő durvaságba esünk. Mert egy durvaság legyőz minden érvet és ha ellenfelünk nem aljasul le mihozzánk s visszonzásul nem követ el még nagyobb durvaságot, mi maradunk győztesek, a becsület a mi részünkön van. Igazság, tudás, ész, szellem, ötlet mind elbujhat. Győzött az isteni durvaság. Ezért „lovagias ember“ mihelyt valaki oly nézetet nyilvánít, mely az övéktől eltér, vagy csak több észet tanusit, mint amennyi beléjük szorult, azonnal készek lovagias páripára ülni és ha eszmecserében ellenérvük nincs, durvságot keresnek. Hisz ez még jobb tesz az ellenérvnel, könnyebben is található, s a ki megtanálja győztesen vonul tovább. Már ebből is látható, mennyire igazuk azoknak, akik e lovagiaság elvéről azt állítják, hogy a társadalom finom hangját nemesíti.

Köszönetnyilvánítás.

Azon páratlan részvétre — mely ösmereink és barátaink köreiben a benuünket ért súlyos csapás alkalmából a végtisztességnél is oly lélekemelően nyilvánult — fogadják mindazok, kik fájdalomunknak részesei voltak legbensőbb köszönetünk nyilvánítását. Dr. Király Ferencz gyászoló családjá.

Köszönet.

Az Országos tanítói árvaház által minden évben rendezni szokott karácsonyfa ünnepélyhez László Albert és Társa urak 30 drb. ajándékkönyvel járultak, mely szép adományért e helyen, hálás köszönetet

mond: K o z m a László árvaházi igazgató.

Debreczeni rövid hírek.

Felösmert öngyilkos. — A nagyerdőn öngyilkosságot elkövetett férfiú kilétét már megállapították. Az öngyilkos Benczur András nyiregyházi szabómester. — **Elgázolta a vonat.** Tegnap este 10 óra 15 perczkor a Szathmár felől érkező vonat az 5. 6. sz. űrház közt elgázolta Réti Péter pályáór feleséget. A rendőrség vizsgálatot indított, mert a körülményből azt sejtik, hogy nem öngyilkosság, hanem büneset forog fenn. — **Öngyilkosság a temetőben.** Albert Antal nyugalmazott törvényszéki szolga tegnap a Kossuth-utcai temetőben felakasztotta magát. Holttestét a temetőcsész találta meg.

Előre haladt idény miatt rendkívüli árak Rózsa Lajosnál.

Ha nagy gondtól akar megszabadulni,

hogy mit vegyen karácsonyi és újévi ajándéknak férfiak részére, tekintse meg a „Bikaszálloda“ épületében levő **tajték áru kereskedés, dohányzó eszköz különlegességeit holcsodálatra méltó olcsó árban és rendkívül nagy választékban** minden elgondolható dohányzó eszközök kaphatók.

A debreczeni „Hortobágy“ gőzmalom Aufrecht Alajos és Vilmos városi lisztraktára Csapó utca 4. szám Takarékszövetkezet bérházában megnyílt.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Hétlőn: másodszor: Pillangó kisaszony. Dramolet 2 felvonásban. Ezt megelőzi: Tiz leány, egy férj sem. Vig operette 2 felvonásban.

Kedden: harmadszor: Ugyanaz.

Szerdán: Utolsó szerelem. Vigjáték 5 felvonásban.

Csütörtökön. A vörös talár. Drama 4 felvonásban.

Pénteken, Az államtitkár. Vigjáték 3 felvonásban.

Szombaton. Svihákok. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap, két előadás; délután 3 órakor, felhelyárakkal: San Toy. Kínai operette 3 felvonásban;

este 7 és fél órakor, A két árva. Dráma 5 felvonásban.

Kaffka tisztogat.

(Zürzavar Torontálban.)

A kép ugyan torontáli, hanem a rendszer szemétfé városunkban és részben vármegyénkben is ugyanez, midőn tehát a torontáli érdekbajokat tárgyaljuk, mintha csak a mi tulajdon veszedelmünkről beszélénk. Az idő meg mutatja, hogy a vaskezü kormánybiztos mellőzhetjük-e? Kaffka kormánybiztos ezidőszerint Torontálban tisztogat.

Torontál talán a legemlegettebb vármegye széles e hazában. Gazdálkodása, mely lakosságának anyagi romlásához különösen az utolsó évtizedben oly nagy mér-

tékben hozzájárult, — pedig ez már amugy is alig bírta a rosszabbnál rosszabb gazdasági esztendőök által reá rótt súlyos terhet, — egyéni érdekek által mozgatott közigazgatása és helyi politikája tették hírhedtő. (Akár csak a miénket a Dégenfeld Márk-Aczélek és társai rendszere. Szerk.) Évek hosszú során keresztül egy botrány a másik után pattant ki Torontából; a főváros lapjai, különösen a Budapesti Hírlap cikksorozatban tárgyalták az azóta szállóigévé vált torontáli rendszert, mégis minden maradt a régiben. Ugy látszik, Torontál urai nagyon erős páncézzal vannak körülvértve, hogy minden bántódás és megtorlás nélkül tehetik azt, a mit csak akartak.

A jó napoknak azonban most egyszerre vége szakadt. Hirtelen, váratlanul, mint derült égből a villám, négy hét előtt híre futott, hogy a belügyminiszterium Kaffka miniszteri tanácsossal az elén vizsgálóbizottságot küld ki Torontálba, a megye befűgének aipos megvizsgálására. Torontálban persze ehhez nincsenek hozzászokva, vizsgálóbizottságnak mindaddig híre sem hallották, módfeletti pánikot idézett tehát ez elő. Tóba község fiatal jegyzője, kinek a penzkezelés körül terhelte lelküsimeretét némi mulasztás, öngyilkosságot követett el, pedig akkor még a bizottság be se tette lábát Torontálba.

Mikor Kaffkaék megérkeztek, elsőnek a megyeházat fogták elő. Keresztülvizsgálták az alispáni hivatal ügykezelését, a megyei számvévséget, az árvaszékét és az ügyészi hivatalt. Teljes hétig tartott ez. A vizsgáló bizottság ezután a megye néhány járását és községét rovincsolta meg, a mi szintén egy hétig tartott. Majd újra visszajöttek a központba, a vizsgálat folytatása céljából. Az eredmény az lett, hogy Keresztési Aladár megyei tb. főszámvévo ellen fegyelmet rendeltek el, Reitter Oszkárt, a város rendőrkapitányát pedig a bírságpenzek hanyag és szabálytalan kezelése miatt fölfüggesztettek az állásától. A dolog, szokatlanságánál fogva rendkívül szenzációt kellett megérezte. Ugy gondolták azonban, hogy ezzel a vizsgálat be is fejeződik. Eredménynek elég eredmény a két áldozat, a vizsgáló bizottságnak van mivel beszámolnia. Azonban éppen ellenkezőleg történt, Kaffkaék újra hozzáfogtak a járások vizsgálásához, mintegy tíz nappal ezelőtt, s azóta Torontál nem lát szükseget szenzációkban. Persze, nagyon keserű labdac ez nekik. A megye járasaiban ugy látszik a legszabálytalanabb állapotok uralkodnak, mert nap-nap után fölfüggesztenek vagy fegyelmi alá vonnak egy-egy főszolgabíró. Eddig négy járás főszolgabíróját függesztettek föl, három ellen pedig elrendeltek a tegyelmi vizsgálatot. Pedig a megyei tisztújítás küszöbön van, e hónap 16-án fog végbemenni. A főszolgabírói szekekbe kizárólag a mostan működők pályáztak. A törvény értelmében azonban fölfüggesztett vagy fegyelmi alá vont tisztviselőt kandidálni nem lehet. A vizsgálat egyre tart s éppen nem lehetetlen, hogy akkorára Torontálban két három kivétellel minden főszolgabíró elesik a jelölés lehetőségétől, a fölfüggesztés vagy a fegyelmi vetség címén. Már az eddigiek szerint is nagy változásra van kilátás, hát meg így!

Maga a központ is, az alispán személyében, változásnak néz elejbe. Dellimanics Lajos dr., a megye eddigi alispánja, a viczinális körül tett baklővéseiért eljátszotta a bizottsági tagok bizalmát, bár mindaddig mint egyedüli jelölt szerepel. Súlyosbitja helyzetét az, hogy közte és Rónay Jenő főispán között az utóbbi időben heves összeütközés volt s most Rónay hatalmanak minden súlyával odahat, hogy az alispánt kibuktassa. Az eddigi szövetségesek így most halálos ellenségek. A megye közönsége pedig nagy kíváncsian lesi, hogy melyik az erősebb?

Magáról a nagyarányu vizsgálatról különféleképpen vélekednek. Illetékes körök azonban annak szigorúságában és abban, hogy közvetlen a megyei tisztújítás küszöbén folytatja a belügyminiszterium: Rónay Jenő főispán menesztését látják. Mindenestre szokatlan dolog, hogy a miniszter a tisztújítás előtt fog a megye kitisztogatásához. Rónay menesztése, kapcsolatban a vizsgálattal és annak példátlan eredményével — ily nagyszámu fölfüggesztés és fegyelmi még eddig sehol sem volt — a valószínűség látszatával bír tehát.

CSARNOK.

A titokzatos ember.

(Vadásztörténet az amerikai őserdőből.)

Antony Rawling, a hánytorgatott életű cowboy mesélte ezt a történetet.

Akkor, rég ideje mult, csak a magam fajtáju emberek tudtak Texas rengeteget. Mi sem jártunk soha egyedül mert az indián csordák nélkül is veszélyes volt a vidék. Rejtett ingoványt ingovány váltott fel és a leopárdok bömbölését csaknem elfojtotta a gőgös sziszegése. Nagy néha egy-egy elvesztett örült neki vágott ugyan egymagában is az őserdőnek, de annak azután feltétlenül nyoma veszett.

Akkor is, mikor a titokzatos ember elénk került, mintegy 15-en indultunk utnak Texas felé, hogy bölényekre vadászunk, bár ugy lehet, hogy voltaképpen a színesek kineseit hajhásztuk valamennyien. Hónapok óta jártuk már a rengeteget, mikor Sam Wilkins, a hosszú Sam, aki a vezérünk volt elvégre megszólalt:

— Nad... azt hiszem, hogy vége szakadhatna már a mulatságnak.

— Gondold Sam, hogy hazatérhetnénk? kérdeztem gépiesen, csak hogy kérdezzek valamit.

— Nad... , dörögte a hosszú ficzkó, ha nem erre gondoltam volna, akkor másként beszélnek.

Ez már világos beszéd volt és készséggel hajoltam meg előtte.

— Vezess tehát vissza bennünket, mester, vezess oda, ahonnan utnak indultunk.

Két teljes héten barangoltunk már fel és alá anélkül, hogy ezelőhöz értünk volna. A hosszú, gőgös Sam mindjobban összeesett, tekintélye fokozatosan csökkent, míg

végre annyira megtört, hogy egy napon szinte sirva jelentette ki:

— Vége mindennek, eltévedtünk. Alapjában véve nem volt a dolog tulveszdelmes. Tizenöt jól feltegyverkezett cow-boy feltétlen ur még a rengeteg közepén is, ha szorosan összetart egymással. Csak hogy ismét példátlan esett lett volna az, hogy nem tizenöt, de két cow-boy is egy véleményen legyen valaha egymással.

— Én jobbra megyek — mondotta Joe — a gyors kezű Joe.

— A helyes ut balra vezet — vélekedett a lomha Ned, ki örökkön hátul czamogott.

— Kerüld az ingoványokat és tarts a gönczöl felé, harsogta Reb, „a bölényhalál”.

A nézeteltérések már-már komolyabb jelleget öltöttek, mert a lomha Ned már előhuzta bowie kését, hogy fogait piszkálhassa, ami pedig mindig vért jelentett, mikor a titokzatos ember váratlanul megjelent közöttünk. Gyorsan, szinte villámszerűen lépett elénk úgy, hogy a meglepetéstől szinte mindnyájan megmerevedtünk. — Mély, de tiszta és csengő hangon mondotta el azt a sajátos üdvözlést, melyet azóta sem feledtem el.

— Áldás és békeség reátok.

Ismeretlen volt, teliesen ismeretlen. Sohasem láttam egyikünk sem azelőtt. Alakja borotvált arca után itélve papnak, vagy színésznek gondolhattuk. De pap nem lehetett ily jártas az erdő, a vadak, az ingoványok titkaiban, nem kezelhette oly tökéletességgel a fegyvert, mint ez az ember. Am színész se volt, mert a színész lényéből soha nem sugárzik ki az a titokzatos, tiszteletet parancsoló erő, mely oly korlátlanul uralkodott felettünk. Sem akkor, sem később nem tudtam a nyomára jönni, hogy mi lehetett voltaképpen az igazi hivatása.

— Áldás és békeség, szólt az ismeretlen másodsor is, mikor láttam, hogy első üdvözlésére nem kap feleletet. De másodsor is csak hallgatótt mindenki, mert a Cow boy nem tudta, hogy mit kell az ilyen szokatlan beszédre felelni. Szétnéztem társaimon, sápadtak voltunk valamennyien, csak a gőgös Sam őrizte meg szokásos szemtelenségét és odalépve az idegenhez, erős kézzel ragadta meg vállait.

— Ki vagy te idegen, nagy erdők esodabogara?

A titokzatos ismeretlen egy pillanatra elsápadt, jobb kezével ösztönszerűleg kapott baloldalához, mintha kardot keresett volna védelmére, de már a következő pillanatban ismét visszanyerte hideg vérét. — Termete kiegyenesedett úgy, hogy jó fejével magasabb volt mindnyájunknál, míg tekintete hideg méltósággal furódott Sam szemébe. hogy a gőgös ficzkó reszketve hátrált. Csöndes, szinte sajnálkozó hangon szólalt meg:

— Ember, kit Samnak hívnak társaid, jusson eszedbe az irás, hogy erőszakkal hal meg az, aki erőszakot használ.

A hosszú Sam lesütötte szeméit, de daczosan felet az idegennek:

— Senkitől sem félek a világon és jaj annak, ki utamba vetődik, hogy föltartson szándékomban.

Neuländer férfi szabó **Debreczen**
BIEDERMANN palota, első emelet, baloldali lépcső.

Debrecen 1901
247 01

Az idegen gunyosan mosolygott.
— Aa őserdő üldöz téged, szerencsétlen ember és az őserdő ellen hasztalan vi-selsz háborút.
— Eh, itt hagyom ma holnap a renge-teget és kaczagva vetem meg erejét.
— Ember, ne káromold a náladnál hatalmasabbakat.

A hosszú Sam dühöngeni kezdett.
— Mit hallgatjuk ezt a léha fecsegőt. Menj, takarodj előlem ember, mert elfe-le-dem, hgy bőröd nem szines és golyót rö-pitek a koponyádba.

A titokzatos idegen arcán bánatos komorság futott végig, miközben nyugodt, félelem nélküli hangon mondotta:

— Sam, megtévelyedett bárány. vigyázz életedre Ha fegyveredhez nyulsz — meghalsz

Az elvakult cow-boy örjöngeni kezdett.
— Menj, vagy lelélek, ordította vad dühében.

A titokzatos idegen nem mozdult. — Hangja, mint a koporsót szegző kalapács, tompán ismételte:

— Sam, ne nyulj fegyveredhez, mert meghalsz.

A hosszú ficzko elvesztette esztét. — Szemei vérben forogtak, keze villámgyor-san kapott fegyvere után. De késő volt. A fa, mely előtt állott, hirtelen megelevened-tett és óriási erővel vetette magát szeren-csétlen társunkra.

— Az óriás kigyó, az óriás kigyó or-dította a lomha Ned és lelkendezve kapott fegyveréhez. A cső kiegyenesedett, hatalmas dörgés rázta meg a levegőt. Ned, lomhasága mellett is, kitűnő lövő volt. A lövés szét-zuzta a kigyó fejét, de az eltűnő élet utolsó konvulzív rángása még elég volt arra, hogy Sámmal végezzen.

Szinte hallottuk, mint törnek össze a csontjai recsegve a szorítás alatt, láttuk, mint emelkedik föl a fa derekáig, hogy a következő pillanatban élettelenül bukjonvisz-sza annak lábához. Kétségbeesetten rohan-tunk oda. Hiába! Sam, a gögös Sam — halott volt.

— Az örök irtalom kegyelmezzen nyo-morult életének.

Megborzadva égre meredő hajjal néz-tem az idegenre. Arcán sűrű könyek árja patakzott tédreborulva, összetett kezekkel imádkozott, mintha nem is sejténé azt a veszélyt, mely életét fenyegeti. — A lomha Ned kényelmes, lassu mozdulatokkal töltötte meg fegyverét.

— Mit akarsz Ned?

— Boszut állok Samért.

Az idegen, a titokzatos idegen még mindig imádkozott. S a mint így fejét meg-hajta térdelt előttünk, láttam, hogy egy tallérnyi helyen, csaknem a feje tetején, a haja hiányzik. — Valami ösztönszerű sejtés fogott el úgy, hogy megragadtam a Ned kezét.

— Ned, hadd azt a fegyvert. Jusson eszedbe, a mit az idegen mondott az irás szavaiból.

— Eh, én nem ismerem a betűket.

És ekkor történt az, a mit életemben a legesodálatosabb eseménynek tartottam. — A titokzatos idegen, a nélkül, hogy a fejét felemelte volna, hirtelen megszólalt:

Ned vigyázz, a kigyó feléd köze-ledik.

Elszörnyedve tekintettünk körül es csak akkor láttuk, köröskörül kigyóktól hem-zseg a vidék.

— Aki balra tart az megmenekül, hang-zott az idegen szava.

Remegve, futva menekültünk a jelzett irányba az idegen hátamögé. Mikor utolsó-nak szaladtam el mellette, ijedten láttam,

hogy az ismeretlen nem kel föl térdeiről, hanem tovább folytatja imáját. — Megra-gadtam a karjait és harsányan kiáltottam feléje:

— Menekülj a kigyók elől.

A titokzatos ember mély áhitattal foly-tatta imáját:

— De szabadíts meg a gonosztól . . . Engem sohasem tanítottak imádkozni

Ott nőttek fela rengetegben, öreg ember vagyok, de még ma sem fordultam kérő szóval Istenemhez. De azért tudom, azóta tudom, hogy van egy hatalmas, hieit védel-mező Isten, mert saját szememmel láttam, hogy mint kerülték el a kigyók azt a véd-telen, nyugodtan térdeplő embert, a ki vál-tozatlan hidegvérűséggel, fokozatosan emel-kező hangon mondta tovább, úgy, hegy erdőzugáson, kigyósziszegésen, leopárdordi-táson keresztül is a lelkembe égtek a szavai:

— És bocsásd meg a mi vétkeinket . . . A kigyók seregétől támadtak nyo-munkra. Vad, örült száguldással menekültünk előlük, míg es ére kelve méltóságteljesen bontakozott ki előttünk a sik rónaság végte-lenje. Megmenekültünk.

Evtizedek óta taposom már a renge-teget. — Ember, és állat egyformán ismeri a vén cow-boyt, Antony Rawlingot. Har-coltam már mindennemű ellenség ellen és nem ismerem a félelmet, de azért, ha iga-zán nyugodtan akarom átaludni az éjszakát csak azt a két mondást ismételem meg, a mit a titokzatos idegentől tanultam:

— És bocsásd meg a vétkeinket . . . de szabadíts meg a gonosztól . . .

A piacz utca központján egy 3 szoba, konyha, kamara, üveges folyosóval ellátott

udvari lakás

azonnal kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

Karácsonyi

áruccikkek.

Különlegesség női és férfi zsebkendőkben, hozzá illő applicálható díszes monogramokkal,

Kávés terítékek

Asztalterítékek

Török törülközők

Pointlace és himzett asztal-diszek nagy választéka.

Kardos László

Kossuth-utcai üzletében.

ad. 13694
1901.

Pályázati hirdetmény.

Hajduvármegye f. évi december hó 30-án tartandó általános tisztújító közgyűlésén az alábbi táblázatban foglalt hivatali állások fognak választás utján betöltetni:

Folyó szám	Állás	Évi fizetése	Évi lakbér	Évi uti átalány	Évi hivatal helyi-ség bére
1	Alispán	4800	1000	1200	—
2	Főjegyző	3600	600	—	—
3	Árvaszéki elnök	3400	600	—	—
4	Tiszti ügyész	2900	600	—	—
5	I. Árvaszéki ülnök	2400	600	—	—
6	II. Árvaszéki ülnök	2400	600	—	—
7	III. Árvaszéki ülnök	2400	600	—	—
8	I. Aljegyző	2500	400	—	—
9	II. Aljegyző	2200	400	—	—
10	III. Aljegyző	1920	400	—	—
11	Pénztárnok	2500	600	—	—
12	Pénztári ellenőr	2300	600	—	—
13	Nádudvari j. főszolgabíró	2500	600	1000	500
14	B.-Ujvárosi j. főszolgabíró	2500	600	1000	500
15	I. Szolgabíró	1900	400	—	—
16	II. Szolgabíró	1900	400	—	—
17	III. Szolgabíró	1900	400	—	—

Felhivatnak az ezen hivatali állásokra pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket főispán ur ő méltóságához, mint a kijelölt bizottság elnökéhez **f. é. december hó 23-ik napjának délutáni 5 órájáig** annyival is inkább benyujtsák, mert későbbben érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1901. decz. 13.

Rasó Gyula,
kir. tanácsos alispán

APRÓ HIRDETESEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkkel szedett minden szó 4 fillér.

A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztárnál egy **pénzbeszedői** als rendszerezett felhívják az erre pályázni kívánók, hogy írásbeli ajánlataikat f. hó 20-ig Berger Jenő igazgatósági elnökhöz Széchenyi u. 21 sz. a. adják be, alkalmaztatás esetén 300 kor. biztosíték teendő le.

Bármily mennyiségben veszek 1/2 és 1 ltr. üres üvegeket denaturált szesz töltéshez. Békés Emil Piacz-u. 70.

Könyveket egyeseket, valamint egész könyvtárakat állandóan **legjobb** árakon **készpénzért** folyton vásárolok: **Bródy F. antiquár könyvkereskedő** Budapest V. Váci körút 28 sz.

Mi a legszebb karácsonyi és ujévi ajándék! egy gyönyörűen éneklő kanári, a mely kedves, vidám dallamával sok busz szívet megvigasztal, — olesón beszerezhető Péterfia u. 26.

Karácsonyi és ujévi

hasznos
ajándéktárgyakat

üveg, porcellán, majolica, china ezüst és bronz **különlegességeket**, valamint mindezen szakmába vágó cikket a legnagyobb választékban a **legjutányosabb árak** mellett ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesítettek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Karácsonyfa díszítések
Karácsonyfa czukorkák
Karácsonyi teasütemények
Karácsonyi desszertek
Remek dió és mogoró
Friss mák és akáczméz
Finom likőrök, puncs
Legjobb teák és rumok
Asztali, Pecsénye és Csemege borok
Halak s mindennemű csemegék

legjobb s legfrissebb minőségben kaphatók

Kontsek Gézánál

Kossuth utca.

A legfinomabb asztali likőröket,

u. m. Chartreuse-t, Benedictine-t, Curacao-t, Vanille-t stb., legjobban és legjutányosabban mindenki maga készíthet

Schrader Gyula likőr-töltőseivel.

Schrader Gyula, Feuerbach-Stratgarban. Egy töltes elegen 2 1/2 liter mennyiségű likőr készítésére. Az egyes töltes ára a kívánt likőr néme szerint 30 fill., 1 kor. 20 fill. A prospectust bérmentesen megkaphat Maager W. Wien, III. 3. am Heumarkt 3. főraktár Ausztria-Magyarország részére.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó véleket, atlas-satin és batisztokat, haraszt-kendőket, valamint

szőnyeget, függönyöket

teljesen leszállított árakon árúsítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsátér.

Több ezer darab maradék női ruhaszövetből feltűnő olcsó áron.

7 méter egy ruhának való női divatszövet 1 frt 75 kr.

Szives tudomásul.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy f. hó közepén, helyben, a **BIKA** szálloda épületében

üveg, porcellán lámpa és diszműáru üzletet nyitunk.

Fenti felsorolt cikkeken kívül bevezetjük a

kép-keret készítést

legujabb izles szerint, — elvállalunk

épület üvegezést

és egyes **javitási** munkákat.

A n. é. közönség szives pártfogását kérjük és vagyunk tisztelettel

ADLER és MEZEY

„Bika” szálloda épület.

H R A B É C Z Y A N T A L

ruhafestő és tisztító intézete

Debreczen, Széchenyi-utca 42-ik sz.

Mindenféle ruhák, függönyök, szőnyegek stb. kifogástalanul

festetnek és tisztítanak.

Bejárat az utcáról.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.